

Werkloosheidsverzekering is ook arbeidsmarktbeleid

Marc De Vos
Directeur
Itinera Institute

Vlaams minister-president Peeters wil de gewesten een activeringsbijdrage doen besteden bovenop de gewone werkloosheidsuitkeringen. De financiering daarvan zou federaal moeten gebeuren, waarbij de gewesten financieel zouden beloond of bestraft worden voor de resultaten van hun activeringsbeleid.

Peeters werd terstond getorpedeerd door het ABVV, dat een verborgen "patronale agenda" vermoedt en voor alle Belgische werklozen mordicus "gelijke sociale rechten" wil. Het dogma van "gelijke sociale rechten" miskent echter de flagrante sociale ongelijkheid tussen werkzoekenden in de verschillende gewesten. Terwijl er in sommige delen

van Vlaanderen bijna volledige werkgelegenheid heerst, blijft de werkloosheid uitzichtloos en zelfs erfelijk in grote delen van Wallonië en Brussel. Dit is een schrijnende kwestie die om krachtige oplossingen schreeuwt. Meer en betere activering moet daarvan een onderdeel zijn.

Activering betekent investeren in mensen en bevorderen van werkgelegenheidskansen voor werklozen. Het gaat om een uitgesproken sociale doelstelling. Om die efficiënt en doelmatig te realiseren, is maatwerk nodig. Door iedereen over dezelfde kam te scheren, kan men niet voor iedereen goed doen. Gelijke rechten voor iedereen betekent te veel rechten voor zij die het niet nodig hebben en te weinig rechten voor zij die het wel nodig hebben.

Ik volg Peeters in de systematische combinatie van werkloosheidsuitkering met activering. We moeten de gedachte afschudden dat

werkloosheidsverzekering alleen een uitkeringsstelsel is. Werkloosheidsverzekering is veel meer dan sociale zekerheid. Het is evenzeer een instrument van arbeidsmarktbeleid, dat dient om werklozen op te vangen en richting de volgende job te begeleiden. Werkloosheidsverzekering moet een tweetrapsraket worden, met een deel inkomensverzekering en een deel activering, die beide als communicerende vaten elkaar ondersteunen.

Om die tweetrapsraket te bouwen zijn twee zaken nodig: meer bevoegdheden en meer middelen. Meer bevoegdheden voor activering vergt ook een andere bevoegdheidsverdeling inzake werkloosheid. De huidige opsplitsing tussen federale controle (RVA) en regionale bemiddeling (VDAB in Vlaanderen) is absurd. De bevoegdheid over controle en bemiddeling moet in één hand worden gebracht, omdat beide onlosmakelijk verbonden zijn. Enerzijds is de toekenning van de uitkering ook een hoeksteen van de activeringsstrategie. Anderzijds kan ook de controle niet zonder een deel van

opvolging, die dan weer ingebakken zit in de taak van bemiddeling. Efficiëntie en coherentie vergen dus een uniciteit van bevoegdheid en beleid. Geen enkel samenwerkingsakkoord tussen diensten kan die uniciteit evenaren..

Het lijkt weinig twijfel dat de noodzakelijke herschikking van bevoegdheden ook een verdere regionalisering van bevoegdheden zal impliceren. De regio's zijn vandaag al het speerpunt in de arbeidsmarktdimensie van de werkloosheidsverzekering. Wie die trend wil omkeren, botst met een natuurwet van het centrifugale Belgische federalisme. Opnieuw federaliseren is politiek ondenkbaar, minstens in Vlaanderen. Dus wordt verdere regionalisering feitelijk onvermijdelijk, hoewel ze intellectueel niet noodzakelijk is.

Hier heeft het ABVV wel een punt wanneer het wijst op de complexiteit van verschillende activeringsystemen. Regionalisering is niet gratis en kan tot perverse effecten leiden. Bovenal moeten we er over waken dat regionalisering de regionale mobiliteit zal bevorderen. Het enorme

*Werkloosheids-
verzekering is veel
meer dan sociale
zekerheid. Het is
evenzeer een
instrument van
arbeidsmarktbeleid.
Inkomensverzekering
en activering moeten
elkaar als
communicerende
vaten ondersteunen.*

gebrek aan geografische mobiliteit in een hyperklein land met megaverschillen in werkgelegenheid is de ultieme paradox van de Belgische arbeidsmarkt. We moeten er alles aan doen opdat een nieuwe bevoegdheidsverdeling die paradox niet zal verankeren, maar integendeel krachtadig zal aanpakken.

Dat brengt ons uiteindelijk bij de centen. Een bonus-malusregeling kan een nuttig instrument zijn om de bevoegde regionale overheden te responsabiliseren in hun activeringsbeleid. De federale overheid moet hier een duit in het zakje doen. Uiteindelijk plukken de federale sociale zekerheid en de federale fiscus

de vruchten van de regionale activering van werklozen. Volgens het Planbureau kost een werkloze 25.000 EUR per jaar. Dankzij de terugverdieneffecten van activering kan er dus een win-win-win zijn: de werkloze die werk vindt, de regionale overheid die beloond wordt en de federale overheid die meer inkomsten of minder uitgaven heeft. Moet er nog zand zijn?

Marc De Vos
Directeur Itinera Institute

Verschenen
als column in
De Tijd van
woensdag 2
april

Het Itinera Institute is een onafhankelijke denktank en doetank die, boven partijgrenzen, regionale verschillen en belangengroepen heen, wegen wil aanreiken voor beleidshervormingen met het oog op duurzame economische groei en sociale bescherming in België en zijn regio's.

Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org

L'Itinera Institute est un think-tank et do-tank indépendant qui, au-dessus et au-delà des partis politiques, des différences régionales et des groupes d'intérêt, veut identifier les chemins de réformes qui garantissent une croissance économique et une protection sociale durables en Belgique et dans ses régions.

Verantwoordelijke uitgever - Editeur responsable: Marc De Vos, Directeur